

DE

MILITAIRE SPECTATOR.

(Negende Jaargang.)

TIJDSCHRIFT

VOOR HET

NEDERLANDSCHE LEGER.

Want mijn gewisse zal mij dien mildelijk loonen, met getuigenis dat ick mij eenighzins jeeghens mijne Landsluiden heb gequeeten, helpende hen aan middel om een' rijken schat van tijd te bespaaren: dewijl zij de stof en omstandigheeden van een zeer breedten handel kunnen plukken uit een beknopt bundel van blaaden.

HOOFD.

HOOFD-REDACTEUR

J. C. VAN RIJNEVELD.

Math. Mag. Nat. Doctor, Ridder der Militaire Willems-orde 3de klasse, Kapitein der Rydende Artillerie, Lid van de Hollandsche Maatschappij van Wetenschappen te Haarlem, en van het Provinciaal Utrechtsche Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

NEGENDE DEEL.

(MET PLATEN.)

BREDA,
BROESE & COMP.

1841.

E R R A T A.

Op bladz. 263, regel 7, eerste kolom, *staat*: 0,05 kolen;
moet zijn: 0,12 kolen.

REGISTER

VAN DEN INHOUD DES NEGENDEN DEELS VAN DEN MILITAIRES SPECTATOR.

Negende Jaargang.

Aardzakken. (Iets over het gebruik maken van)	Bladz. 10.	Jaar (Het) 1672.	Bladz. 93.
Adjutanten des Konings. (Benoeeming der)	» 92.	Karabijn (Proeven met eene) van <i>Delvigne</i>	» 222.
Affuiten (Proeven met ijzeren veld-) in Wurtemberg.	» 68.	Kavallerist (De) tegen over den bajonetvechter.	» 210.
Afwijzing van ingezondene stukken.	» 158.	Kavallerie. (Iets over de oefening der)	» 91.
<i>Ambert</i> . (Iets over <i>Joachim</i>)	» 92.	Krijgsverrigtingen. (Fransche)	» 227.
Artillerie (Dienst der) op marsch.	» 1.	Lading (Proeven omtrent de doelmatige) van het infanterie- geweer.	» 68.
Ascension. (Iets over het Bevestigen van het eiland).	» 265.	Landschap. (Iets over de teekenbundel: Het)	» 70.
Belegeringen van Spaansche vestingen (Notitien van eenige bijzonderheden der door de Engelsche en Fran- sche troepen gevoerde) in 1808—1813.	» 27.	Leger. (Bijzonderheden aangaande het Fransche)	» 227.
Belegering van Gerona door de Franschen in 1809.	» 31.	Legerkorps. (Verzameling van het 10de Bonds-)	» 222.
— Lerida — — — — — 1810.	» 33.	Lezers (Aan de) van den Milit. Spectator.	» 19.
— Astorga — — — — —	» 34.	Manoeuvres (over de Veld-) der Duitsche troepen.	» 69.
— Ciudad Rodrigo — — — — —	» 35.	— (Herfst-) van het Pruisische 1ste armee-korps in jaar 1840.	Bladz. 198, 204.
— — — — — door de Engelschen in 1812.	» 97.	— (Nadere tijndeeling der Pruisische (Herfst-).	» 222.
— Tortosa door de Franschen in 1810—1811.	» 47.	<i>Merkes</i> . (Vertaling van het Overzicht der oude Praktijken enz., van den kapitein-ingenieur)	» 70.
— Tarragona — — — — — 1811.	» 49.	October (De achtste) 1840.	» 71.
— Campo-Major en Olivenza — — — — —	» 51.	Officiële Berigten:	
— Badajoz — — — — —	» 51.	1. Besluit over de indeeling der Artillerie-Directiën en Artillerie-Inspectiën.	» 157.
— (Eerste) van Badajoz door de Engelschen in 1811.	» 57.	2. — omtrent de verzoeken tot bevordering der gepensioneerde officieren.	» 157.
— (Tweede) — — — — —	» 72.	3. — omtrent de nieuwe indeeling der militaire administratie.	» 157.
— (Derde) — — — — — 1812.	» 74.	4. — Aanschrijving ten aanzien der vrijwilligers dingende naar den graad van officier.	» 158.
— van Tariffa door de Franschen in 1811.	» 54.	5. — over de nieuwe organisatie van het leger op voet van vrede voor alle wapenen.	» 201.
— Sagunta — — — — —	» 54.	6. — over de bevorderingen.	» 202.
— Valencia — — — — — 1811—1812.	» 74.	7. — onderscheidings-teekenen der ko- ninklijke ordonnans-officieren.	» 202.
— Salamanca en Burgos door de Engelschen in 1812	» 120.	8. — van 6 Maart 1841, n°. 85, inhoudende de or- ganisatie der infanterie.	» 223.
— St. Sebastiaan — — — — — 1813	» 125.	9. — van 10 Maart 1841, n°. 93, inhoudende de organisatie der infanterie.	» 245.
Bibliotheeken. (Militaire)	» 219.	10. — van 11 Maart 1841, n°. 83, inhoudende de verdeeling van het Rijk in Fortificatie-di- rectiën, en de formatie van het korps inge- nieurs, sappeurs en mineurs.	» 268.
Birago-bruggen. (Iets over de)	» 113.	11. — van 10 Maart 1841, n°. 92, inhoudende de organisatie der kavallerie.	» 269.
Boekbeoordeelingen.		12. — van 5 Maart 1841, n°. 90, inhoudende de organisatie der geneeskundige dienst.	» 271.
1. Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden, enz.	» 220.	13. — van 27 Maart 1841, n°. 83, inhoudende or- ganisatie van den Generalen staf.	» 272.
2. Verhandeling over de staatkunde hier te lande.	» 221.	Ontvlugting. (Eene)	» 238.
3. Bijdragen tot de krijgsgeschiedenis van <i>Napoleon Buo- naparte</i> , 3de deel.	» 241.	Paardenteelt (De) in Nederland.	» 176.
Briefwisseling in antwoord van eene opvordering.	» 180.	Parade-cultuur. (De)	» 100.
Budgetten van oorlog van vroegeren en lateren tijd.	» 114.	<i>Partisan</i> . (De heer <i>Baucher</i> en het paard)	» 266.
Bussen. (Proeven ter vergelijking der uitwerking van)	» 68.	— — — — — reparatiën (Invoering der) bij de Engelsche infanterie.	» 222.
Commissiën. (Speciale)	» 236.	— — — — — plaatsvervangende in Wurtemberg.	» 113.
Defensie (Een woord over de) van Nederland in verband met de voorgenomen veranderingen in Pruissen.	» 22.	— — — — — Pruisische kabinets-order.	» 101.
— — — — — (De Geest moet getuigen van belangstelling in de lands-) Een antwoord aan de <i>Arnhemsche Courant</i>	» 64.	Reglement. (Iets over het Pruisische Velddienst-)	» 69.
<i>Dilhetz</i> . (Herinnering aan den Luit.-Generaal	» 21.	Reparatiën aan de harnachementen der Kavallerie.	» 114.
Engeland. (Twee processen in)	» 114.	Reserve omtrent de uiting van een bepaald gevoelen.	» 222.
Engelsch leger (Oordeel van een fransch generaal over het) <i>Frederik der Nederlanden</i> (Afscheid van Z. K. H. Prins).	» 197.	Rijsschool. (Het opheffen der Koninklijke)	» 135.
Gedachten. (Invallende)	» 92.	Ruiterij (Beschouwing der ligte) en der ongerepde ruiter-	
— — — — —	» 41.		
— — — — — over de handelingen der wetgevende kamers.	» 41.		
— — — — — — discussie der lands-defensie.	» 48.		
— — — — — — verantwoordelijkheid.	» —		
— — — — — — grondstoffen van het leger.	» 44.		
— — — — — — een artikel der <i>Arnhemsche Courant</i>	» 45.		
Gent (De Citadel van) in het jaar 1830.	» 128.		
Infanterie. (De)	» 109.		
— — — — — (Antwoord op het bovenvermeld artikel)	» 134.		
— — — — — (Iets over de)	» 178.		
— — — — — (Nog iets over de)	» 194.		

benden in de ondersch. werelddeelen. Bladz. 23, 62, 87, 131, 159 en 213.	
Sabel der Afrikaansche jagers te paard.	Bladz. 222.
Schietsen naar de schijf. (Voorstel tot eene doelmatige oefening omtrent het).	» 156.
Scherpschutterskorpsen in fransche dienst.	» 92.
Schiwa. (Eene nota van den generaal-majoor <i>Rotiers</i> over den togt der Russen naar).	» 22.
Schutterij. (De).	» 81.
<i>Spoolstra</i> (Iets over een door den Heer) vertaald werk.	» 70.
Staten-Generaal (Over de zitting van de) in de maand December 1840.	» 136.
Sumatra. (Schetsen over).	Bladz. 116, 150, 159 en 181.
Terrein (Beschouwing over het belang van het) in het artillerie-gevecht	» 138.

Verandering aan het hoofddeksel, de patroontasschen, enz. . Bladz. 70.	
Verdediging (Nog een woord over het hooge belang van een vast duurzaam en wel georganiseerd stelsel van)	» 58.
Vertalingen van den Militairen Spectator.	» 113.
Vuurwerkerij. Nadere ontwikkeling van het Meijersche stelsel.	Bladz. 17: 39, 89, 215 en 261.
Wapening der Vestingen.	» 167.
Wederzien. (Tot)	» 251.
<i>Westenberg</i> . (De Luitenant-Generaal).	» 69.
Wijziging in de samenstelling der 1ste afd. inf.	» 70.
Uitvallen (Nog een woord over de) bij eene belegerde vesting.	» 12.
Zadelkwetsing bij de Beijersche kavallerie.	» 92.
Zakboekje (Verkoop van het) van den kapitein <i>de Bruin</i>	» 222.
Zelfsontbranding (Over de) der poeijer- of fijne houtskool.	» 13.

MOTTO'S

AAN HET HOOFD VAN ELK NOMMER DES NEGENDEN DEELS GEPLAATST.

I. Le budget de la guerre représente un chiffre énorme, nous le savons; mais ce n'est pas en réduisant ce chiffre qu'on organise une armée, qu'on protège le pays: c'est en étudiant nuit et jour, consciencieusement, sans arrière-pensée, dans l'intérêt de chacun et de tous, de l'armée et de la France, cette vaste question de l'armée.

J. AMBERT

II. Autrefois on voyoit de loin un orage se former, on avoit encore la politesse de le faire annoncer par un héraut, précédé par un manifeste. Aujourd'hui les premières puissances toujours prêtes, quelquefois très-portées à l'exciter sans ces formalités, le font éclater, sans qu'on y pense, sans qu'on le puisse prévoir.

Lettres Militaires (1784).

III. Keine donnernde Philippica, keine Gebete voll Herr Zebaoth, halten den eisernen Schritt der Schlachtensäulen *geübter Krieger* auf. Da ist nicht ein Kampf, wo Begeisterung die Gedankenlosigkeit zu Boden ringt, da kämpft die Kunst und streckt den wüthensten Naturalismus mit einer einzigen leichten Bewegung in den Sand.

F. PFISTER.

IV. Er (*Cæsar*) ging daher insbesondere mit seinen Soldaten als ein grosser Menschenkenner um, und wuste sie durch die Aussicht auf Ehrenlohn, auf Beförderung, auf Erwerb von Geld und Gut aufzumuntern, und durch Strenge, wo sie nöthig war, in Spannung zu erhalten.

VON LOSSAU, *Ideale der Kriegführung.*

V. Nous croyons donc que la chambre des députés serait peu sage de clore toutes discussions soulevées dans l'intérêt de l'armée par les phrases dédaigneuses qui formulent cette pensée: «Donnez-nous des soldats au meilleur marché possible.»

JOACHIM AMBERT.

VI. Plus nous nous éloignons de la monarchie absolue, plus nous devons protéger par de institutions l'esprit militaire, qu'étaignent les formes d'un gouvernement où les actions pésent souvent moins que les paroles.

Genl. LAMARQUE.

VII. Muse, aiguise ma plume et réchauffe mes doigts de ta douce haleine, c'est le plus pressé par le temps qu'il fait; prête-moi ta mémoire et abreuve moi de jujubes; sème de roses ce papier qui n'est que trop blanc et soutiens ma voix pour ce gigantesque dénombrement.

VIII. Die Uebungen des Friedens so einzurichten, das dass Urtheil, die Umsicht, selbst die Entschlossenheit der einzelnen Führer geübt werde, ist von viel grösserem Werthe, als diejenigen glauben, welche den Gegenstand nicht aus Erfahrung kennen. Es is unendlich wichtig, dass der soldat, hoch oder niedrig, auf welcher Stufe er auch stehe, diejenigen Erscheinungen des Krieges, die ihn beim erstenmal in Verwunderung und Verlegenheit setzen, nicht erst im Kriege zum erstenmal sehe; sind sie ihm früher nur ein einzigesmal vorgekommen, so ist er schon halb damit vertraut.

VON CLAUSEWITZ, *Vom Kriege.*

IX. Ihr thätet mit einem ausserordentlichen Gefallen, wenn ihr euren Irrthum frisch zum Teufel jagtet.

JEAN PAUL.

X. Avant de louer j'examine long temps; Avant que de blâmer même cérémonie.

GRASSEY, *Le Méchant.*

Dat men nimmer van ons moge zeggen: «Zij hebben evenmin de geneesmiddelen als de kwalen kunnen verdragen.»

Mr. J. C. DU JOUGE, *Redevoering over de staatkunde hier te lande, enz.*

XI. Un généreux conseil est un puissant secours.

P. CORNEILLE, *Héraclius.*

XII. L'Armée — dit *Lloyd* — est la machine destinée à opérer les mouvemens militaires; comme les autres machines, elle est composée de différentes parties, sa perfection dépend de la bonne constitution de chacune de ses parties prises séparément et de leur bon arrangement entre elles. Leur objet commun doit être de réunir ces trois propriétés essentielles: la force, l'agilité et une mobilité universelle.

ROCQUANCOURT, *Cours élémentaire d'art et d'histoire militaires.*